

ट्राउट माछा भुराको दाना बनाउने प्रविधि

ट्राउट माछाखेतीमा भुरा हुकिने अवस्था सबैभन्दा संवेदनशील हुन्छ । भुराको वृद्धि, बाँच्नेदर बढाउन भर्खरै निस्केको रेन्बो ट्राउट भुरालाई खुवाउने आहाराको महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ ।

ट्राउट माछाको भुराको दानामा निम्न अनुसार गुणहरू हुनु पर्ने हुन्छ ।

- दाना स्वादिलो र पचाउन सक्ने हुनुपर्दछ ।
- दाना गुणस्तरीय र सस्तो हुनुपर्दछ ।
- दाना पानीमा कम मात्रामा घुलेर जाने र तैरने हुनुपर्दछ ।
- दानाको साईज भुराको मुखको साईज अनुसारको हुनुपर्दछ ।
-

ट्राउट भुराको लागि दाना बनाउन आवश्यक कच्चा पदार्थ र तिनको अनुपात

क्र. स.	सामग्री	कच्चा पदार्थको प्रतिशत
१.	झिगे माछा	५०
२.	भुटेको भटमास	३५
३.	गहुँको पिठो	१५
	जम्मा	१००
	थप सामग्रीहरू	
१.	पाउडर दुध	२५
२.	काँचो अण्डा	२५

दाना बनाउने तरिका

- झिगे माछालाई पानीले राम्ररी पखालेर सफा गर्ने ।
- भटमास र गहुँ राम्ररी केलाएर घाममा सुकाउने, भटमासलाई हलुका आँचमा भुट्ने ।
- दाना बनाउने सामग्रीहरू मसिनो गरि पिस्ने ।
- सबै कच्चा पदार्थहरू, भिटामिन र मिनरल्स राम्ररी मिसाएर अलि अलि गर्दै पानी मिसाउँदै मुछेर डल्लो बनाउने र त्यस डल्लोलाई ०.२ मि. मि. देखि ०.५ मि. मि. साईजको छान्नीमा घोटेर आवश्यक साईजको दाना निकाल्ने ।
- दानालाई घाममा सुकाउने तर सिधै घाम नपर्नु राम्रो हुने हुँदा माथि पट्टि प्लाष्टिक राख्नु उपयुक्त हुन्छ ।

दाना भण्डारण गर्ने तरिका

- राम्ररी सुकेको दानालाई हावा नछिर्ने गरी राम्रोसँग प्याक गरेर राख्नु पर्दछ ।
- आहारा भण्डारण गर्ने कोठा सुख्खा र हावादार हुनुपर्दछ ।
- दानालाई राम्रोसँग नसुकाई प्याक गरेमा त्यसमा ढुसी पर्ने सम्भावना बढी हुने भएकोले तयार गरिएको दाना राम्रोसँग सुकाईएको छ कि छैन हेर्नु आवश्यक हुन्छ ।

- प्लाष्टिकको थैलामा प्याक गरिएको आहारा छ भने त्यसलाई धेरै माथिसम्म खप्टयाएर, थिचेर भण्डारण गर्नु हुँदैन।
- दाना कुन मितिमा तयार गरिएको हो लेबल लगाउनु पर्दछ र सकेसम्म तीन महिना भन्दा बढी भण्डार गरेर राख्नु हुँदैन।
- दानालाई सूर्यको प्रकाश सिधै पर्ने गरी भण्डारण गर्नु हुँदैन।
- भण्डारण कोठाको तापक्रम ३० डिग्री सेल्सियस भन्दा माथि जानु हुँदैन।

भुरालाई दिने दानाको मात्रा

- भुरालाई करिब हप्ता दिनसम्म खाए जति आहारा दिनमा १० देखि १२ पटकसम्म दिनु पर्दछ।
- दोश्रो हप्ता पछि भुरालाई शारीरिक तौलको ७ देखि १० प्रतिशतसम्म आहारा प्रत्येक घण्टामा दिनुपर्दछ।
- एडभान्स साईज (०.५ ग्राम भन्दा माथि) का भुरालाई आहारा क्रमिक रूपले घटाउँदै अर्थात् दुई/दुई घण्टामा दिनको ५ देखि ६ पटकसम्म शारीरिक तौलको ३-५ प्रतिशतका दरले ५ ग्राम साईजको नपुगुन्जेलसम्म आहारा दिनु पर्दछ।
- यसरी तयार गरिएको दाना खुवाउँदा ट्राउटको भुसुना देखि भुरासम्मको अवस्थामा दाना मासुमा परिणत हुने अनुपात १:१.८६ हुन्छ। यो दाना बनाउने प्रविधि उपयोगबाट भुराको बाँच्नेदर बढ्छ भने भुरा उत्पादनको लागत खर्च घट्न जान्छ।

नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद
मत्स्य अनुसन्धान महाशाखा